

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten:

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se.
Diarienummer: KN2023/04578

2024-01-19
LM2023/067236

Yttrande över promemoria angående förslag om nya energipolitiska mål

Klimat- och näringslivsdepartementets diarienummer **KN2023/04578**

Lantmäteriets synpunkter

Lantmäteriet har inga synpunkter på målen redovisade i promemorian, men vill lämna följande kommentarer angående hur de ska kunna uppnås.

Med dessa kommentarer vill Lantmäteriet framhålla att det är den totala tiden för planering och byggande av elnätet som i slutändan ger måluppfyllelse av förslagen i promemorian, var markåtkomstfrågorna är en viktig del.

Elnätsutbyggnad kräver markåtkomst

I promemorian saknas en redogörelse för betydelsen av markåtkomst för möjlighet till utbyggnad av elnätet. I de fall ledningsägarna inte kan komma fram för utbyggnad med stöd av avtalsrättigheter, löses markåtkomst normalt genom ledningsrätt som prövas av lantmäterimyndigheten. Även i de fall överenskommelse träffats med fastighetsägare kan rättighetsupplåtelsen lösas genom ledningsrätt.

I syfte att nå en överenskommelse med den enskilda fastighetsägaren kan ledningsägaren erbjuda en högre ersättning än vad som skulle ha blivit bestämt vid officialprövning hos lantmäterimyndigheterna.

Möjlighet att erbjuda högre ersättningar än vad som skulle beslutas av lantmäterimyndigheter eller domstolar är dock i viss mån begränsad för myndigheter som bygger ledning, se RiR 2023:18 s. 67 ff.¹

Detta talar för att en omfattande utbyggnad av elnätet också innebär en motsvarande ökning av antalet ledningsrättsärenden hos lantmäterimyndigheterna.

¹ Riksrevisionens rapport om granskning om statens hantering av markinträng – värdering och beslut om ersättning (RiR 2023:18)

Konsekvenser för lantmäteriverksamheten

I promemorian saknas även beskrivning av konsekvenser för förrättningsverksamheten vid genomförandet av förslaget.

En ökad inströmning av dessa ärenden, som oftast är både komplexa och tidskrävande med ett stort inslag av tvång, kan förväntas att leda till en ökad belastning på lantmäterimyndigheterna.

Lantmäteriets arbete med förrättningsverksamheten är avgiftsfinansierad. Möjligheten att finansiera verksamheten med avgifter innebär dock inte någon direkt lösning beträffande möjligheterna att på kort sikt lösa frågor om kapacitetsbehov.

För Lantmäteriet kan en stor ökning av ledningsrättsärenden innebära en utmaning att hitta sätt att hantera de ökade ärendevolymer. Detta för att undvika ökade handläggningstider, för dessa eller andra ärenden.

Lantmäteriet arbetar sedan en tid tillbaka tillsammans med bland annat Energimarknadsinspektionen med att förkorta ledtiderna för utbyggnad av elnätet. I Lantmäteriets regleringsbrev för 2024 ingår ett uppdrag för fortsatt arbete med att effektivisera tillståndsprocessen i syfte att uppfylla de energipolitiska målen. Tillståndsprocessen för elnätsutbyggnad innefattar även markåtkomstfrågan.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Susanne Ås Sivborg. Lantmätaren Linda Pantzar har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har också lantmätaren Thomas Holm, verksamhetsstrategen Linda Sabel, enhetschefen Catharina Hökby, verksamhetsområdeschefen Arwid Dahlberg och ställföreträdande generaldirektör Anders Lundquist medverkat.

För Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg

OM PERSONUPPGIFTER

Läs hur Lantmäteriet hanterar dina personuppgifter på vår webbplats www.lantmateriet.se/personuppgifter, eller genom att kontakta kundcenter på 0771-63 63 63 eller kundcenter@lm.se.